

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Første Brev til en højvelbaaren Herre. 1728

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 92. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-holberg12-shoot-idm140252802005248.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Paa kort Tid naaede vi Livorno, en Havneby i Toscana, hvorfra vi sejlede til Civitavecchia. Paa Rejsen fik vi ved Midnatstid Øje paa en Jagt, der strøg tæt under Kysten. Den sejlede langsomt og havde ikke sat alle Sejl, saa vi mistænkte den for at være en Sørøver. Derfor prajede Skipperen, der stod ved Roret, det fremmede Skib tre Gange og spurgte om dets Navn og Hjemsted. Da der ikke kom noget Svar, ventede vi os intet godt fra den Kant. Vi kaldte derfor vores Konvojskib til Hjælp - saadan ét kalder Italienerne *conserva*. Lygterne blev tændt, Kanonerne gjort klar; Passagererne blev bevæbnet og fik tildelt hver sin Opgave. Jeg blev saa skrækslagen over al den Staahej, at jeg kom til at ryste af Kulde og blev bange for, at Fjerdedagsfeberen, som jeg lige var sluppet af med, skulde have slaaet Klo i mig igen. Men da den første Forskrækkelse havde sat sig, kan jeg bryste mig af, at der ikke undslap mig saa meget som et Gisp eller et modløst Ord, skønt jeg var i saa stor Fare. Jeg troede, at jeg selv skulde omkomme sammen med de andre og de andre med mig, og det er jo ogsaa en Slags Trøst. De italienske Kvinder opgav deres italienske Snerpethed og fløj med Haaret i vildeste Uorden ud af deres Kahyt. De var helt ude af det og troede, de skulde dø paa Stedet. Hele Skibet ⁹³ genlød af deres Hyl og Skrig, indtil Sømændene spurgte dem, hvad de troede, det hjalp at de løb rundt og hylede som stukne Grise. Saa holdt de ganske vist Mund, men de vred Hænderne, saa Knoerne knagede, og bad Himlen om Hjælp med deres stumme Klagelyd. Det var ogsaa sket med Munkenes Sindsro, for heller ikke de dør nu til Dags paa Svanevis med Sang og Glæde, selv om deres Lære er en evig Snak om Døden. Nogle af dem slog sig for Panden, andre smed sig ned paa Dækket og bad til hver sin Helgen. Det var lige akkurat at de holdt op med deres Jamren, da de andre Passagerer talte beroligende til dem og bebrejdede dem, at de flæbede som gamle Kællinger i Stedet for at tage Mod til sig og forsvare sig selv og Skibet. Hvis De havde set mig, udtæret som jeg var af langvarig Sygdom, staa med Kaarden ved Siden i martialsk Positur og sammen med mine medrejsende opsende Bønner til den hellige Antonius, var De simpelthen blevet opløst af Grin. Men Sørøveren lod som om vi var Luft og gik i Lag med Konvojskibet; og mens det blev entret, erobret og bortført, satte vi alle Sejl til og undgik den overhængende Fare. Nu kunde jeg nok bøde paa dette lille Værks Tørhed ved at komme med en Masse flotte Løgnehistorier, som de Fortællere gerne gør, der foretrækker den underholdende Løgn frem for den tørre Saglighed - for hvem vilde kunne bevise, at det var Løgn? Jeg kunde berette om, hvor mange Timer vi kæmpede med Tyrken, hvor meget Heltemod vi udviste, hvor mange Røvere der faldt for min Kaarde og andet lignende. Men hvis dette lille Værk skal udsættes for Kritik, saa maa det hellere blive skældt ud for Tørhed end for Praleri. Jeg vil hellere høre Dem sige, at jeg har skrevet den spanske Adelsmand Don Juans Historie, end at jeg har skrevet prægtige Fabler og underholdende Løgnehistorier. De fleste af Passagererne tilskrev, da vi var sluppet fra denne Fare, vor Redning de Bønner, vi havde opsendt til Den hellige Antonius. Jeg tror nu snarere, at den skyldes Skipperens Illoyalitet, for han var saa ivrig efter selv at blive reddet, ⁹⁴ at han rent glemte sin Aftale med Konvojskibet og undlod at komme det til Hjælp, da det var i Nød og forgæves bad os om Undsætning. Det gik som det saa ofte gaar: